

életérzéseikről. A közösségi élet szabályait, az ünnepek sajátos rendjét is átszötte ez a szerepjáték (mint jóformán minden ún. „iskolaközársaság” esetében). Hová soroljuk például az ünnepek közt az Üst napját? Amikor – annak emlékére, hogy egyszer a nagyfiúk működő lift nem lévén aznap – nem voltak hajlandók felcipelni a melegvizet az emeletre – azóta e napon mindig gyalog viszik fel a vizet? Vagy a Szutyok napját? Amikor büntetést fizet az, akit mosakodni látnak a többiek? (Korczak orvos volt, nem a higiéniai normák ellen uszított e játékkal.) Mindez olvasható magyarul is a *Hogyan szeressük a gyermeket* című könyvében.

De a dráma mint terápia kifejezett eszközzé vált a vészterhes utolsó hetekben. Korczak már tudta a gettó bedeszkázott falai mögött –, amit a gyerekek még nem: hogy innen nem lesz szabadulás, nem lesz túlélés. A gyerekek „csak” féltek. Felriadtak álmukban igazi vagy álombéli puska lövésekre, utcai halálkiáltásokra. Az élmények feldolgozására – a világhírű lengyel rendezőnek, A. Wajdának a 80-as években készült remekművű „életrajzi” filmje híven a filológiai hitelességhez ezt a mozzanatot örökítette meg – Korczak a színjátékot hívta segítségül.

Rabindranath Tagorenak a haláldémon eljövételéről szóló mesejátékát „tanulták be” a gyerekek, s játszották el a gyertyafényes színpadon. „Hozzá kell szoktatnom őket a megszokhatatlanhoz” – nyilatkozta a Doktor az érdeklődőknek.

„...a halálon, mint egy álmon átesem” – írta ugyanebben az időben Budapesten egy másik halálraítélt, Radnóti Miklós – az „erőltetett menetbe” indulása előtt.

„ARC Magazin”

Wenczel Imre

Csoport: 9-10. évfolyamos, a drámajátékban kevésbé jártas tanulók.

Tér: Tanterem, félretolt padokkal.

Idő: Két tanóra együtt.

Cél: Annak felderítése a játzókkal együtt, hogy milyen emberi motivációk és/vagy kényszerhelyzetek vezérelhetik a média által felkarolt, látszólag gyors karriert befutó fiatal „sztárokat”, illetve hogyan működik a bulvármédia gépezete.

Tanulási terület: Gyors karrier lehetőségei a média segítségével; egy bulvárlap és egy középiskolás lány „együtműködésének” esettanulmánya.

Fókusz: Milyen következményekkel számolhat egy gyors karriert befutó „fotómodell” – esetünkben egy tájékozatlan diáklány –, ha a médiasztárrá válás reményében szerződést ír alá egy bulvárlappal? (A szerződés szerint a magazin kizárólagos jogosultságot kap a lány fotóinak és élettörténetének publikálására, és átszervezheti az életét is.)

Eszközök, kellékek a drámaórához: Papírok, írásra alkalmas eszközök a játzóknak. Egy bankkártya(-utánzat), egy autókulcs (utánzat).

(Esetleg számítógép, melynek képernyőjén megjelentethetők előre elkészített feliratok, képek, ha falra tudjuk vetíteni az előre elkészített képeket, akkor projektor. Ha számítógép nem áll rendelkezésre, akkor a megfelelő oldalakat, képeket nyomtatott formában hozhatjuk az órára.)

Elkészítendő anyagok, mellékletek:

- Fotósorozat emberekről (arcok és egész alakos képek letölthetők az Internetről) – ezek „a magazin által készített képek”; az ARC című bulvárlap egy példányának képe vagy csak a címlapja.

Választhatjuk azt a megoldást, hogy csak a címlap néhány részletét készítjük el, a többit „átvesz-szük” egy valódi bulvárlapból. (Szkennezzük egy valódi bulvárlap nyitólapját, majd képszerkesztő programmal „átírjuk” a címét. Szükség szerint egyéb átalakításokat is végezhetünk rajta, esetleg több oldalt is másolhatunk.) Ezek a képek hatásosak lehetnek, de nem nélkülözhetetlenek a drámaórához.

- Szerződések az Arc Magazin és a fotóalany közötti együtműködéshez.

- Szerepkártyák: az Arc Magazin menedzserének és Takács Grétának a jelenetéhez. (A menedzser szinonimái itt: rovatvezető, ügyvezető, főszerkesztő...).

A játékhoz meghívott (beépített) szereplő: A bulvárlap főszerkesztőjét és Takács Grétát alakítja majd két idősebb diák (pl. színkörösök).

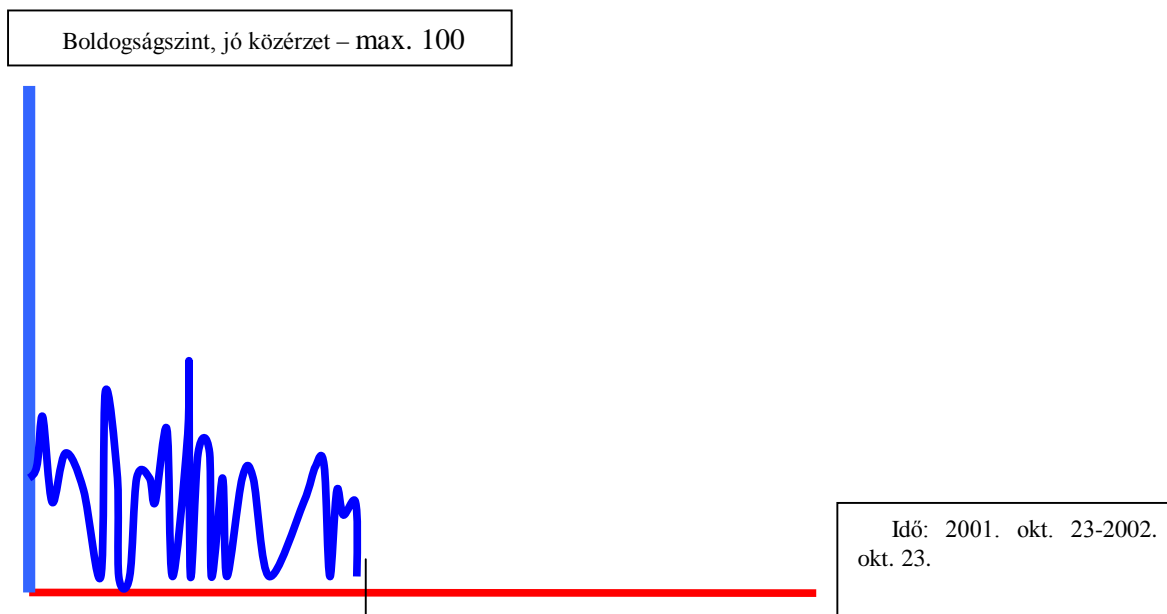
A történet és a szereplők

Az ARC című bulvárlap ügyvezetője szerződést írat alá Takács Grétával. Grétának ez a legjobb pillanatban érkezik. A középiskolás diáklány számára úgy tűnik, most minden vágya egyszerre teljesül. Elkezdődik a korábbi, szürkének vélt életéhez képest egy színes másik, amelyet egyelőre nem ismer, de már korábban is rajongott érte. Kérdés, mennyire lesz az általa is kedvelt új helyzet rabszolgája, és milyen külső-belső konfliktusokat okozhatnak az új, szerződésben vállalt kötelezettségek. Erről szól a játék.

A tanóra kezdete

A tanár a következőket mondja, miközben egy előre elkészített (alább jelzett) egyszerű ábrát mutat: Ezen a rajzon egy fiatal lány *boldogsággörbéje* látható. A koordinátarendszer csak a 17. életévétől mutatja az időt és a boldogságszintet. A 100-as lenne a legmagasabb, itt végig a nulla és a 40-es szint között mozog a vonal. Nem érzi tehát túl boldognak magát az a Takács Gréta, akiről a mai órán majd többet is megtudhatunk. Mire következtethetünk még a boldogság-vonal cirkuszaiából? Gréta egészségügyi szakközépiskolás, és eddigi tapasztalatai alapján nem nagyon vágyik arra, hogy ápolónő legyen.

Néhány további ráhangoló, bevezető szó után a tanár elolvastatja valakivel a következő, falra kitett (kivetített) szöveget:

Takács Gréta 18 éves (történetünk kezdetének időpontján, október 23-án ünnepli 18. születésnapját), az önfelmutatás kínzó vágyával, jó alakkal, közepesen szép arccal, kis önbizalommal. 12. évfolyamos egészségügyi szakközépiskolás egy kisvárosban, elege van a kórházi gyakorlatból, nem szereti az iskolai tanulást, a tanárai problémás embernek tartják, iskolai osztályzatai a közepes és a jó között váltakoznak. Amiben tehetségesnek tűnik, az a mozgás. Nem sportol rendszeresen, mégis győz kisebb tornaversenyeken (pl. helyből távolugrásban), nem tanult táncolni, de feltűnően jól mozog a diszkóban. Néhány szerelmi csalódáson is átesett már, alaposan kihasználta néhány orvostanonc egyetemista fiú a naivitását. Szülei munkanélküliek, elváltak, régóta nem törődnek a gyerekekkel. A nagymama nehezen bírja a lány „nevelésének és el-tartásának” anyagi és lelki terheit. Alig érti egymást a két nagyon különböző, de egy háztartásban élő ember, a nagymama és Gréta. A lány kétféle valóságban él egyszerre, az egyik a létező, a másik az, amiről álmodozik. Fotómodell vagy valamilyen televíziós személyiség szeretne lenni. Gyakran a tanórák alatt is bulvárlapokat olvasgat. Érzelmek néha szélsőséges, hirtelen változásokat mutatnak.

Az alkalmazott konvenció: SZEREP A FALON, tovább rajzolható ábrával.

Tanári kérdés: Ahhoz, hogy közelebről megismerhessük Gréta iskolai és otthoni életét, milyen információkra van még szükségünk?

A tanulók információigényét a tanár egy előkészített és kidolgozott jelenettel elégíti ki.

Az előkészítő mondat a következő lehet: „Nézzünk meg egy jelenetet, amelyben Gréta találkozik az iskola osztálytermében egy országos „terítésű” bulvárlap ügyvezetőjével!”

A beépített szereplőkkel előre megbeszélte jelenet megtekintése következik. A jelenet tartalma: Az „**ARC**” című bulvárlap *menedzsere* felkeresi Grétát az iskolában, és szerződést írat alá vele. (Részletek a mellékelt szerepkártyákon.)

Az alkalmazott konvenció: előre megalkotott jelenet BEÉPÍTETT SZEREPLŐKKEL, előre elkészített ÍRÁSOS ANYAGGAL, a szerződéssel.

Mit gondolhat Gréta a szerződéssel a kezében, miután eltávozott az ARC Magazin menedzsere? Mondjuk ki Gréta gondolatait!

Az alkalmazott konvenció: GONDOLATKÖVETÉS.

A tanár következő kérdései:

Vajon kinek mondja el Gréta a számára fontos hírt? Hogyan reagálnak azok, akiknek elmondja?

A játék vezetője azt kéri a tanulóktól, hogy alkossanak párokat, és egyikük legyen Gréta, a másik szereplő pedig valaki az ismerősei közül, akinek elmondja a nagy hírt! A beszélgetések közül néhányat meghallgatunk, a többit röviden összefoglaljuk, megbeszéljük.

Az alkalmazott konvenció: MÉLYÍTÉS.

Tanári narráció:

Megjelennek Grétáról az első képek, a siker nem kirobbanó, de az iskolában és környékén, valamint az egész kisvárosban nő a magazin eladott példányszáma. Több visszajelzés érkezik más lapoktól, amelyek tudakolják, hogy ki az új modell. Ezért a lap főmenedzsere újabb képeket és újabb rövidke történeteket közöl Grétáról.

Rajzoljuk tovább a boldogsággörbét!

Az alkalmazott konvenció: KÖZÖS RAJZOLÁS, a SZEREP A FALON további kiegészítése.

A tanár kérdése a tanulókhöz:

Lehetséges, hogy van Grétának olyan ismerőse, barátja, tanára, aki lebeszelné a további modelleskedésről? Kik lehetnek azok? Milyen érveket hoznának fel?

Az alkalmazott konvenció: érvek, vélemények összegyűjtése, egyeztetés.

Tanári narráció:

Gréta számára természetesen nagy öröm, hogy megjelentek a képei. A két hónapos szerződés lassan lejár. A megvalósult álm és a diadal érzése mellett furcsa vagy kellemetlen, netán rossz pillanatokat is át kell átélnie Grétának ismerősei, barátai, tanárai körében, netán éppen fotózás közben!

A tanár négy jelenetet kér a tanulóktól – négy csoportban, amelyekben Grétának kellemetlen, netán megalázó helyzeteket kellett átélnie akár munka közben, akár azért, mert többször is megjelentek a képei az ARC Magazinban.

Az alkalmazott konvenció: JELENET-IMPROVIZÁCIÓK KIS CSOPORTOKBAN.

Tanári narráció:

Grétát meghívják a magazin szerkesztőségébe. Nem akármilyen meghívás ez. A menedzser levelében sejti, hogy fontos pillanatról van szó, valószínűleg magasabb szintre érkezett Grétának a magazinnal való kapcsolata.

A játszóktól a következőt kéri a tanár:

Készítsétek fel az egyik társatokat arra, hogy Takács Gréta szerepében találkozzék majd az ARC Magazin vezető munkatársaival! A jelenetben ott lesz a bulvárlap tulajdonosa és a főmenedzser. A játék folyamán kétszer állíthatjátok meg a jelenetet, és hívhatjátok vissza megbeszélésre vagy cserére a szereplőt.

(A „főmenedzser” beépített szereplő, a magasabb státusú „tulajdonos” véleményét segíti érvényesülni.)

A tanár – a laptulajdonos szerepében – a főmenedzser (beépített szereplő) társaságában fogadja Grétát. Ez valószínűleg meglepetés a lány számára, de további meglepetések várnak rá. A laptulajdonos olyan hosszabb távú szerződést ajánl, amely gyakori színpadi szereplést, fogadásokon való részvételt, a magazin képviselőjét és egyéb, nagy nyilvánosság előtti fellépést kínál. Érzékelteti, hogy Gréta válaszut előtt áll. Egyre nagyobb összegek állnak majd rendelkezésére és egyre inkább tagja lehet a sztárvilágnak, ha hajlandó testestől-lelkestől kiszolgálni a magazint. Az ajánlat egyre kecsesgömbösebb, de a követelmény is egyre teljesebb. (A tanár olyan „prést alkalmaz szerepből”, hogy ajánlatait a vele tárgyaló, a gyerekek által felkészített szereplő nagy valószínűséggel visszautasítja. Időben összeegyeztethetetlen szerepléseket ajánl, vagy pl. azt firtatja, hogy televíziós élő adásban milyen mértékben hajlandó megmutatni idomait meztelenül a modell...)

Elágazási lehetőség/1.

Ha a tanulók mégis úgy döntenek, hogy Gréta aláírja a szerződést (ez is előfordulhat!), akkor a tanóra következő részében először rövid tanári narráció után tovább rajzoljuk a boldogság-vonalat.

Ezután a tanár felolvassa azt az ajánlott levelet, amelyet Gréta az iskola igazgatójától kapott.

Tanári narráció:

Gréta a szerződés aláírása után egyre több alkalommal vesz részt a magazin estjein. Modellként tulajdonképpen nincs más dolga, mint órákig a magazin kinagyított képei alatt állni és „szépelleni”. Ez később változhat, azonban egyéb, komolyabb szereplésekhez érettségi és nyelvvizsga bizonyítványt kérnek, így egyelőre meg kell elégednie ennyivel. Egyre többet kap a közölt képekért, cserébe elvárják tőle, hogy táncolni tanuljon, jól öltözködjön és tudjon viselkedni a társaságban. A kissé zárkózott Grétának mindez problémákat okoz, ráadásul egyre több a gondja az időbeosztással.

A tanár bejelenti, hogy felolvassa az iskola igazgatójának ajánlott levelét.

„Tisztelt Takács Gréta!

Bizonyára elkerülte a figyelmét, hogy a mai napon 16 órakor meg kellett volna jelennie a szóbeli érettségi vizsgán magyar nyelv és irodalomból. Nyilván Ön túlzottan nagy sztár ahhoz, hogy lemondhasson egy televíziós élő adásban való szereplésről, azonban – fájdalom – ez egyben igazolás is számunkra ahhoz, hogy egyéb igazolást ne kérjünk Öntől a mulasztásáról. Az érettségi pótvizsgálója ügyében, melyet legközelebb januárban tehet (természetesen nem nálunk), már intézkedtem.

A jelen eljárással kapcsolatban fellebbezési joga van az iskola fenntartójához.

További sok sikert kíván az iskolavezetés nevében is:

Dr. Horváth Gáspár
igazgató

*****, 2003. június 23.”

A tanár rövid beszélgetést kezdeményez a gyerekekkel arról, hogy mi történhetett Grétával ezután, majd arra kéri a tanulókat, hogy legyenek interjúalanyai egy rádiós beszélgetésnek, mely a felolvasott levél után kb. fél év múlva zajlik. A tanár a riporter, a tanulók mindannyian az ARC Magazin menedzserének szerepében. A „riporter” első kérdésével azonnal „beállítja” a legfontosabb információt: Grétát már nem alkalmazza az újság. Az egész beszélgetés arról szól, hogy milyen indokai lehettek a magazin vezetőinek ahhoz, hogy lemondtak egy általuk korábban menedzselte modelltől.

A riporter első kérdése lehet például a következő: „Az ARC Magazin több hónapja nem közli korábbi üdvöskéjének, Takács Grétának a képeit. A telefonban ön azt mondta, hogy nem állnak már szerződésben Takács Grétával, és nem tudja, hogy a lány jelenleg mivel foglalkozik...”

Az alkalmazott konvenció: INTERJÚ.

A tanár arra kéri a játszókat, hogy képzeletben nézzenek előre az időben. Gréta a 20. születésnapján a naplójába a következőket írja, visszatekintve az elmúlt néhány évre: (...)

A tanulók egyénileg vagy kis csoportokban elkészítik a naplóbejegyzéseket, majd felolvassák azokat.

Az alkalmazott konvenció: NAPLÓÍRÁS.

Megjegyzés: az egyik, révaisok (Győr) által megélt játékban a tanulók arra gondoltak, hogy Gréta könyvet írt megpróbáltatásairól. Ebben a kontextusban a tanár azt kérte, hogy idézzenek ebből a könyvből mondatokat, bekezdéseket.

Elágazási lehetőség/2.

Ha a tanulók úgy döntenek, hogy Gréta nem írja alá a szerződést, akkor a tanóra következő részében először tanári narráció után tovább rajzoljuk a boldogság-vonalat.

Tanári narráció:

Gréta tehát nem írta alá a szerződést. Másnap a következő ajánlott levelet kapta az ARC Magazin menedzserétől:

„Tisztelt Takács Gréta!

A két hónapra kötött szerződésünk a mai napon lejárt. Mivel az adott viszonyok és követelmények között a volt szerződésben rögzítettek már nem lehetnek a közös munkánk alapjai, ezért nem kívánjuk Önt tovább foglalkoztatni, tehát nem kötünk újabb szerződést.

Tisztelettel az ARC MAGAZIN vezetősége megbízásából:

Morczos Klotild
szerkesztőségi titkár

Budapest, 2003. január 13.”

A tanár rövid beszélgetést kezdeményez a gyerekekkel arról, hogy mi történhetett Grétával ezután, majd arra kéri a tanulókat, hogy legyenek interjúalanyai egy rádiós beszélgetésnek, mely a felolvasott levél után kb. fél év múlva zajlik. A tanár a riporter, a tanulók mindannyian az ARC Magazin menedzserének szerepében. A „riporter” első kérdésével azonnal „megerősíti” a legfontosabb információt: Grétát már nem alkalmazza az újság. Az egész beszélgetés arról szól, hogy milyen indokai lehettek a magazin vezetőinek ahhoz, hogy lemondtak egy általuk korábban menedzselt modellről.

A riporter első kérdése lehet például a következő: „Az ARC Magazin több hónapja nem közli korábbi üdvöskéjének, Takács Grétának a képeit. A telefonban ön azt mondta, hogy nem állnak már szerződésben Takács Grétával, és nem tudja, hogy a lány jelenleg mivel foglalkozik...”)

Az alkalmazott konvenció: INTERJÚ.

A tanár arra kéri a játszókat, hogy képzeletben nézzenek előre az időben. Gréta a 20. születésnapján a naplójába a következőket írja, visszatekintve az elmúlt néhány évre: (...)

A tanulók egyénileg vagy kis csoportokban elkészítik a naplóbejegyzést, majd felolvassák azokat.

Az alkalmazott konvenció: NAPLÓÍRÁS.

Mellékletek

Szerepkártyák

1. Takács Gréta

Takács Gréta 18 éves, kisvárosi, 12. évfolyamos, egészségügyi szakközépiskolás diáklány. Jó megjelenésű, de nem kimondottan szép. Amiben tehetségesnek mondható, az a mozgás. Táncolni ugyan nem tanult, mégis feltűnően jól mozog (pl. a diszkóban). Nem sportol rendszeresen, mégis könnyedén és magas színvonalon teljesíti a testnevelés órák követelményeit. A legutóbbi iskolai távolugró versenyen, pl. első helyezést ért el.

Egyéb tantárgyakból közepesek vagy jók az iskolai osztályzatai. Értelmes, de nem szeret tanulni. Úgy érzi, többre hivatott, mint amire a tanárai és a társai tartják. Alapvetően zárkózott és magányos típus, de szívesen fogadja a fiúk közeledését, és szeretne kitörni abból a környezetből, amiben él. Önmagával és a világgal való elégedetlensége szinte állandó sértődöttségben mutatkozik meg. Nem lázad nyíltan, iskolai magatartásával mégsem elégedettek a tanárai. Gyakran álmodozik arról, hogy gazdag és sokak által ismert televíziós személyiség lesz, szeretné, ha a képe megjelenne valamilyen újság címlapján. Rendszeresen vásárolja a bulvárlapokat, egy alkalommal a fotója megjelent a helyi napilap „mosolyalbumában”. Vágyik a kapcsolat-teremtésre, örülne, ha sokan üzenének neki sms-ben, mint pl. a „Való világ” sztárjainak. Gyűjti a sztárokról szóló történeteket, kívágja a bulvárlapok megfelelő cikkeit, képeit.

Szülei elváltak, mindketten munkanélküliek, Grétát hét éves korában a nagymamára bízta, azóta nem látta. A szülők is külön-külön próbálnak megélni valahogy, alkalmi munkákból. (Az apa korábban vasúti dolgozó, az anya takarítónő egy óvodában. Mindketten alkoholisták. Egyetlen gyerekükkel valójában sohasem törődtek, talán nyomasztó anyagi és egyéb családi gondjaik miatt.)

Takács Gréta a nagymamájával él egy városszéli (másfél szoba-konyhás) kis házban. Nincsenek jó anyagi helyzetben, számukra minden segély és segítség jól jön. A nagymama nagy nehezen, peres úton jutott hozzá a családi pótlékhoz. Grétának ennek ellenére van mobiltelefonja és kellő mennyiségű ruhája. Éheznie sem kell. A nagymama és a fiatal lány azonban alig érti egymást. A idős (nyugdíjas) fodrásznő szerint Gréta túl sokszor jár diszkóba és túl keveset tanul. A lány osztályfőnöke szerint Grétának csupán tanulnia kellene, és máris sokkal sikeresebbnek érezhetné magát. Az osztálytársak viselkedése, életszemlélete sokban hasonló Grétához, ezért jól érzi magát köztük. Fiú osztálytársa nincs. A tanárait nem túlzottan kedveli.

Egy alkalommal lefényképezték az utcán, és megjelent a képe a megyei napilap „mosolyalbumában”. Ez néhány hétig szinte sztárrá avatta a szűkebb környezetében. Akkoriban sokan gratuláltak neki, és több – addig ismeretlen emberrel, főképp fiúkkal – kerülhetett kapcsolatba.

Jelenleg egy országos bulvárlap főmunkatársa beszélget vele, fotózza, és szerződést ajánl neki. Épp ideje, mert már anyagilag is bajban van. Miután a nagymamától nem kapott, egy osztálytársától kért kölcsön pénzt új mobiltelefon vásárlásához.

2. Az „ARC Magazin” című bulvárlap menedzserének (ügyvezetőjének) szerepkártyája

A szerepkártya információi csak a szerepet vállaló „játékos személyre” tartoznak, kivéve, ha a játék folyamán a tanulók szeretnék további információkhoz jutni a magazin és a menedzser kapcsolatáról.

I. Az „ARC Magazin” című budapesti bulvárlap rövid története és „ars poeticája”

A vezető menedzser egy alkalommal a munkatársainak a következőket mondja:

„Azért alapítottuk két éve ezt a lapot, mert elegünk lett a korábbi munkahelyünkön a rossz körülményekből, a zsarnokoskodó főnökökből és az állandó anyagi kiszolgáltatottságból. Úgy gondoltuk – eleinte öten, majd további munkatársak csatlakozásával tizenketten, – hogy mindenképpen jobban járunk, ha saját lapot alapítunk, és végre úgy dolgozunk, ahogy nekünk tetszik. Nem csupán a munkatársai, hanem résztulajdonosai is vagyunk a lapnak.

Ebből származtak már kisebb-nagyobb vitáink, de mindig meg tudtuk beszélni a problémáinkat. A többségi tulajdonos azonban aggódik, hogy nincs elég bevételünk, és túl kevés az eladott példány.”

Az első két év sikeresnek mondható a magazin életében, bár egyetlen munkatárs sem keres többet, mint a korábbi munkahelyén, ugyanakkor lényegesen többet kell dolgozniuk. Tapasztalják, hogy a különböző szakmák képviselői itt jól megértik egymást a közös cél érdekében. Van köztük testnevelés és magyar szakos tanár, korábban ügynöki munkát végző biztosítási szakember, képzőművész, költő, piacozó könyvtáros, könyvelő, fényképész, középiskolai végzettségű számítástechnikai szakember és több más szakma képviselője. Külön-külön talán mindannyian munkanélküliek lennének, így együtt viszont (egyelőre) van munkájuk és nem túl rossz fizetésük.

Néha ugyan nagy megalkuvással és sok ügyeskedéssel sikerül csak összehozniuk a következő számot. Olyan „sztárok”-kal készült (erőltetett) interjúkat kell közölniük, akik szappanopera-sorozatokban vagy ún. „valóságshow”-ban lettek „híressé”. A rengeteg munkával beállított, agyonretusált képekből készült összeállításokat nem igazán érzik magukénak a lap munkatársai. A valódi filmszillagokat és nagyobb művészeket most még nem tudja megfizetni a kb. tízezres példányszámban eladható újság, így legfeljebb átvesznek más újságoktól ilyen képeket. Az illúzióvesztés és a kiábrándultság mellett további problémák adódnak. Az utolsó két kiadvány drasztikusan csökkenő eladási száma jelzi, hogy valamit tenni kell, ha nem akar a társaság rövidesen csődöt jelenteni. A munkatársak mindannyian tudják, ki kell találni valamit, ami emeli a lap példányszámát, és jobban jövedelmez, mint az eddigiek. A többségi tulajdonos pedig követel, a „prés” egyre szorongatóbb.

II. A főmenedzser jellemzése

A főmenedzser egyben a jelzett bulvárlap „ARCOK” című rovatának vezetője, sokat tapasztalt, 32 éves hölgy. Ellentmondásos személyiség. Hideg, racionális gondolkodás segíti a döntéseiben, de nem állnak tőle távol az érzelmek. Képes az emberek gyengeségeit meglátni és kihasználni. Vasakarattal befolyásolja, sőt irányítja a munkatársait. A tulajdonos egyértelműen őt tartja a lap vezetőjének.

III. A főmenedzser koncepciója

Elképzelései szerint lapjuk példányszámát nem a már ismert, „nagy” sztárok bemutatása és a róluk szóló félig igaz sztorik, szenzációk emelhetik, hanem azok a vidéki, főképp kisvárosi emberek, akiket maga a lap tesz ismertté. „Meg kell tehát alkotniuk” a saját sztárjaikat, akik nagyon mélyről indulnak, fiatal, hétköznapi emberek. A róluk szóló történetek és fényképes beszámolók nyomán majd megnő a lap eladási példányszáma. Főképpen akkor, ha egy-két „sztárolt” fotóalany mellett tömegesen (és olcsón) fényképezhetik a médiaszereplésre vágyó fiatalokat. Ennek lehetőségeit a következőkben látja a szerkesztő-menedzser: szerinte mély merítésben, nagy energia-befektetéssel, kampányszerűen induljon a lehetséges sztárok felderítése. Hirdetéseket adjanak fel, melyekben keresik „az év arcát”, de különböző városok, falvak utcáin is sok-sok fiút és lányt fényképezzenek le!

Rengeteg fénykép érkezett eddig is „csak úgy” a szerkesztőségbe. Tíz-husz faluból, városból, ahonnan majd behívnak beszélgetésre egy-egy jelöltet, remélhetőleg sokan azonnal megrendelik az újságot.

A vezető menedzser elméletének további elemeiről a következőket mondta a munkatársainak a legutóbbi értekezleten az újság fejlesztéséről: „Ha pedig – mondjuk – egy városi diáklányról készülnek képek és sztorik, annak a lánynak az iskolájában nyilván sokan vásárolni kezdik az újságot. Persze, hiszen sokan viszontlát-hatják önmagukat is a lapban, előnyös beállításban. Figyeljünk az előnyös beállításra!

A szűkebb és tágabb környezet érdeklődése talán arra is irányul majd, hogy miképpen válik valaki a szemük láttára 'rút kiskacsából' 'tündöklő hattyúvá'. Középszerű osztálytársból médiasztárrá. A lányt segítse a lap abban, hogy jobban öltözködjön, jó legyen a frizurája és a sminkje, különórát kapjon a színpadi mozgásból, fényképezék vele együtt a rokonait, tanárait, lakóhelyén a szomszédait, az utca emberét, a busz utasait, amellyel utazik, az üzletbeli eladókat, ahol vásárol, az ételeket, amiket fogyaszt, a tisztálkodási eszközeit és kedvenc együttesének CD-borítóit! Nagyon figyeljünk oda a környezetére, hadd szerepeljen az is! Szülők, nagyszülők, a lakóhely épületei, tárgyai, rokonok, barátok, tanárok, riválisok...

A siker csábító. Miután meghirdettük 'Az év arca' versenyt, nyilván ingyen is juthatunk önmagukat ajánló emberek fényképeihez, és egyre több érdekes vagy megrázó történethez, amelyek közül csak ki kell választani néhány megfelelőt ahhoz, hogy szaporodjanak a reklámajánlatok, és többen szponzorálják azután az újságot.”

A menedzser szerint az akció után majd meg tudja fizetni a lap a valódi sztárokat is, de a nagy üzlet a szerkesztő-menedzser szerint még mindig a hétköznapi emberek sztárrá emelésében rejlik.

A piszkos, nagy botrányoktól óvna a szerkesztő-menedzser a munkatársakat, mert egy-egy komolyabb per több anyagi veszteséggel járhat, mint amennyit hoz a konyhára. Szerinte az erotikát is finoman, nagyon átgondoltan kell adagolni, mert könnyen átcsúszhat az újság a durva megoldások felé, és – bár olyankor egy ideig nő a példányszám –, a tapasztalatok szerint hosszú távon elveszíti saját sztárjait, szponzorainak egy részét és az olvasók mintegy felét a lap. Igyekezzenek „történeteket mesélni” képregény-szerűen – ezt elbíri az átlagember is, és látványosan, kalandosan sorsokat formálni, akkor valószínű a siker!

Összegezve: a főmenedzser szerint a legfontosabb a magazin saját sztárjainak kinevelése, majd az ő „felhasználásuk” reklámok, szponzorok megszerzéséhez. Legyen ez nagy *sikersztori*, ami megdobogtatja minden hasonló sorsú és korú fiatal szívét, és felkelti a vágyat bennük, hogy ők is bejárhassák ezt az utat. Erre máris „rámozdultak” a munkatársak is, és a helyi televízió is jó partner.

IV. A főmenedzser akciói

Maga a főmenedzser jelenleg éppen egy diákkal (Takács Grétával) beszélget a lány iskolájában az egyik osztályteremben az ún. „nagyszünetet” kihasználva.

Felkeresi Takács Grétát, akinek a képét látta egy napilap ún. mosolyalbumában, hogy „elindítsa” az általa ajánlható karrier felé.

Engedélyt kér az iskola igazgatójától, hogy fényképeket készíthessen az osztályteremről, az osztálytársakról és Grétáról.

A fotózás után egy osztálytermi beszélgetésben óvatosan, érzékeny meggyőzéssel „húzza be” a sérülékeny, „többre vágyó” lányt a média vonzó, varázsos világába.

A nagymamával és az osztályfőnökével „természetesen” már beszélt, mielőtt a lányt megkereste. Alaposan tájékozódott a lány körülményeiről.

Először csak egy-két stúdióbeszélgetést és fényképet kér tőle, amit majd ’jól megfizet’ (Egyelőre kétezer forintot ajánl képenként, plusz kétezret a közölhető történetekért.) Sejteti, hogy sokkal többet is kereshet majd Gréta, ha a képeit-történeteit jól fogadja a közönség.

Figyelmezteti, hogy több százan várnak arra az alkalomra, amit a lány most megkaphat, és nem valószínű, hogy ismét felajánlják neki ezt a lehetőséget.

A menedzser megérteti Grétával, hogy szinte az élete minden területén tud neki segíteni a lap, ha hosszabb távon is hajlandó együttműködni.

A beszélgetés végén aláírta a lánnyal egy szerződést.

A megjelent képek sikerére hivatkozva a menedzser és munkatársai elkezdik taníttatni a lányt sminkelésre, öltözködésre, viselkedésre...

Újabb képeket készítenek róla, immár professzionális körülmények között.

Egyszer és mindenkorra meg akarják vásárolni Gréta általuk készített képeinek minden jogát. Újabb szerződést ajánlanak tehát.

A szerkesztő-menedzser sejteti: a lehetséges siker határa a csillagos ég. A nagyobb sikerért azonban nagyobb áldozatokat kell majd hoznia az újdonsült médiasztárnak.

SZERZŐDÉS (első)²⁹

Az alábbi szerződés tanú jelenlétében készült az ** Egészségügyi Szakközépiskolában **** városában, 2002. október 23-án.

A szerződő felek – egyfelől az ARC Magazin, másfelől Takács Gréta (lakcím: *** személyi igazolvány száma ***) – megállapodnak abban, hogy a közös siker érdekében a szerződés aláírását követő két hónapban együttműködnek a Takács Grétáról készült fotók és történetek publikálásában.

A Magazin rendelkezésre bocsátja mind anyagi, mind tárgyi, mind munkatársi erőforrásait annak érdekében, hogy a Takács Grétáról a kiadványunk által készített képek lehetőséget szolgáltassanak egy későbbi médiakarrierhez, ezáltal esetleg egy hosszabb távú együttműködéshez. A Magazin kötelezi magát arra, hogy a Takács Grétáról készült képeket csak a (leendő) médiasztár beleegyezésével közli, számára minden pub-

likált képsorozatért (maximum öt kép!) egyelőre 2000, azaz kétezer forint honoráriumot fizet. Ha a fotókat jól fogadja az olvasóközönség, ez az összeg a későbbiek folyamán a többszörösére nőhet! További honorárium (alkalmanként/számonként egyszeri 2000, azaz kétezer forint) illeti Takács Grétát minden róla (életéről, terveiről) szóló és/vagy a képeket kísérő sztoriért. Továbbá a Magazin illetékes rovatvezetője minden segítséget megad ahhoz, hogy Takács Gréta a képek és a róla szóló történetek nyomán médiasztárrá válhasson. Ebben benne foglaltatik egy későbbi televíziós bemutatkozás és több modell-szereplés lehetősége is!

Mindennek ellenértékeképpen Takács Gréta kötelezi magát, hogy a róla készült fotókat/videofelvételeket, történeteket e szerződés aláírásának pillanatától kezdve nem adja át (a szerződés lejártá után sem!) más médianak az ARC Magazin hozzájárulása nélkül. Életének történetét, terveit nem meséli (és nem adja el) más médianak, kizárólag az ARC Magazinnak. A szerződés egyoldalú felbontása vagy a feltételeinek nem teljesítése esetén köteles a szerződést felbontó fél minden erkölcsi

²⁹ Melléklet az ARC című drámaórához.

és anyagi kárt megtéríteni, ami a másik felet a szerződés felbontásából következően éri, kivéve, ha a szerződés felbontása a szerződésben foglaltak nem teljesítése miatt következett be.

Ha a két fél újabb szerződést köt, ez a szerződés azonnal hatályát és érvényességét veszti, kivéve, ami a képek és történetek jogállásáról a fentiek szerint rögzült.

A szerződést hitelesítő adatok: nevek, aláírások, lakcímek:

..... P.h.
Marác Euzébia Takács Gréta
(főszerkesztő) (fotómodell, médiasztár)
ARC Magazin

Tanú:

.....
Morczos Klotild
(szerkesztőségi titkár)

Keltezés: *****, 2002. október 23.

SZERZŐDÉS (későbbi)³⁰

Az alábbi szerződés tanú jelenlétében készült az ARC MAGAZIN titkárságán **** városában, 2002. január 23-án.

A szerződő felek – egyfelől az ARC Magazin, másfelől Takács Gréta tanuló (lakcím: *** személyi igazolvány száma ***) – megállapodnak abban, hogy a közös siker érdekében a szerződés aláírását követő egy évben együttműködnek a Takács Grétáról készült fotók és történetek publikálásában, továbbá nyilvános fellépéseken, melyek az ARC Magazint népszerűsítik. A fellépéseket az ARC Magazin munkatársai szervezik, Takács Grétát modellként alkalmazzuk.

A Magazin továbbra is rendelkezésre bocsátja mind anyagi, mind tárgyi, mind munkatársi erőforrásait annak érdekében, hogy a Takács Grétáról a kiadványunk által készített képek lehetőséget szolgáltatssanak egy későbbi médiakARRIERhez, ezáltal esetleg egy hosszabb távú együttműködéshez. A Magazin kötelezi magát arra, hogy a Takács Grétáról készült képeket csak a (leendő) médiasztár beleegyezésével közli, számára minden publikált képsorozatért (maximum öt kép számonként!) egyelőre 5000, azaz ötezer forint honoráriumot fizet. Ha a fotókat jól fogadja az olvasóközönség, ez az összeg a későbbiek folyamán a többszörösére nőhet! További honorárium (alkalmanként/számonként egyszeri 5000, azaz ötezer forint) illeti Takács Grétát minden róla (életéről, terveiről) szóló és/vagy a képeket kísérő sztoriért. Továbbá a Magazin illetékes rovatvezetője minden segítséget megad ahhoz, hogy Takács Gréta a képek és a róla szóló történetek nyomán médiasztárrá válhasson. Ebben benne foglaltatik egy későbbi televí-

ziós bemutatkozás és több modell-szereplés lehetősége is! A Magazin rendelkezésére bocsát Takács Grétának egy 50000 (azaz ötvenezer) forint értékű bankkártyát, melyről további 50000 (azaz ötvenezer) forint hitelben felvehető. A hitel visszafizetésének időpontja az a nap, amelyen esetlegesen bármelyik fél a másik fél hozzájárulása nélkül felbontja a jelen szerződést.

Mindennek ellenértékeképpen Takács Gréta kötelezi magát, hogy a róla készült fotókat/videofelvételeket, történeteket a szerződés aláírásának pillanatától kezdve nem adja át semmilyen médianak az ARC Magazin hozzájárulása nélkül. Életének történetét, terveit nem meséli (és nem adja el) más médianak, kizárólag az ARC Magazinak. A meghívásos modellszereplések időintervallumára (előre láthatólag szombati és vasárnap-i időpontok!) felszabadítja magát minden egyéb kötelezettsége alól, a fellépésekre igény szerint felkészül, ott pontosan megjelenik, és a műsor végéig teljesíti a feladatát. Minden nyilvános fellépésért egyszeri összegben 10000 (azaz tízezer) forint tiszteletdíjat kínál Takács Gréta modellnek az ARC Magazin.

A szerződés egyoldalú felbontása vagy módosítása esetén köteles a szerződést felbontó fél minden erkölcsi és anyagi kárt megtéríteni, ami a másik felet a szerződés felbontásából (módosításából) következően éri, kivéve, ha a szerződés felbontása (módosítása) a szerződésben foglaltak nem teljesítése miatt következett be.

Ha a két fél egymással egyetértésben újabb szerződést köt, ez a szerződés azonnal hatályát és érvényességét veszti.

A szerződést hitelesítő adatok: nevek, aláírások, lakcímek:

..... P.h.
Marác Euzébia Takács Gréta
(főszerkesztő) modell
ARC Magazin

Tanú:

.....
Morczos Klotild
(szerkesztőségi titkár)

Keltezés: *****, 2002. január 23.

³⁰ Melléklet az ARC című drámaórához.